

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ в Злуч. Дер. Америки СІМ ЦЕНТІВ За кордоном Тел. „Свобода“: ВЕрген 4-0807 4-0237 — Тел. У. Н. Союз: ВЕрген 4-1016 FIVE CENTS in the U. S. of America SEVEN CENTS Elsewhere

ПРОТЕСТИ ПРОТИ ПРИЗНАЧЕННЯ АМБАСАДОРА ДО ВАТИКАНУ

Нью-Йорк, 22 жовтня. — Пресові агенції приносять звістки про відомий на незвичайний крок президента Трумана в дипломатичній ділянці, а саме на призначення американського амбасадора до Ватикану. Амбасадором призначений активний генерал армії, Марк В. Кларк, який під час другої світової війни охоронив місто Рим від бомбаркування. Він по релігійній протестант-спіскал. Президент Труман, оголошуючи його призначення на важливе дипломатичне становище, заявив, що робить це „для дипломатичних цілей і людності“; що це згідно з інтересами Злучених Держав і що „буде поміччю при скоронинуванні змагань у оборюванні комунізму“. Католицькі кола радо привітали це призначення, однак протестантські кола почали негачно висловлювати своє обурення і вислати письмові протести до Білого Дому. Іхній аргумент такий, що в Америці релігія відокремлена від держави, і тому уряд не повинен ставити вище одну релігійну організацію від інших. Пастор Першої Баптистської Церкви в Вашингтоні, до якої приходить президент на богослуження, сказав у проповіді, що він пробував стримати президента від такого кроку, од-

наче безуспішно. Деякі протестанти й жидівські рабіни признають, що це важливий політичний крок, бо Ватикан — це незалежна держава, однак має велетенський вплив по цілому світу з уваги на всевітню організацію Католицької Церкви й осередок всебічних інформацій про всі країни. Америка втримувала дипломатичні зв'язки з колишньою папською державою від 1848 до 1868 р., отже теперішнє призначення амбасадора — це тільки відновлення колишньої політики, пояснює уряд.

Закон заборони є приймати військовиків до політичної служби.

Після проголошення призначення амбасадором активного генерала в дипломатичній пост, виявилось, що в 1870 р. ухвалено закон, що забороняє приймати військових офіцерів до цивільної державної служби. Ген. Кларк заявив, що він не зречеться свого військового становища і поїде до Ватикану як військовик. Президент передав Сенатові для затвердження призначення амбасадора до Ватикану. Тому, що Конгрес роз'їхався на вакації, не можна передбачити, яке становище займе Сенат до призначення ген. Кларка амбасадором.

СТРАЙН ДОКОВИХ РОБІТНИКІВ ПОШИРЮЄТЬСЯ

Нью-Йорк. — Незаконний і навіть юдично не визнаний страйк робітників у корабельних доках у Нью-Йорку перекинувся на пристані на березі ріки Гудзон по стороні стейту Нью-Джерсі, а також і на східні причали, побудовані над морською протокою Іст-Ривер. Юрійні урядовці втратили надію на припинення страйку і звернулися за допомогою до Федеральної Служби Посередництва. Навіть і пристані на Статен-Айленд не певні, чи можна буде втримати правильну обслугову при приїзді кораблів. Останній корабель із скитальцями „ден. Велчфорд“ був повернений до Бостону і звідти роз'їхався подорожні поїзтами в різні сторони. Поїзд до Нью-Йорку прибув цойною коло півночі, і тому треба було підждати аж до ранніх поїздів. Український переселенчий осередок у Бостоні дуже дбайливо заопікувався скитальцями, що приїхали через Злучений Українсько-Американський Допомоговий Комітет, приймаючи всіх гостинно перекусую, якої не дістали жадні інші групи. З уваги на страйк, не виключене, що дальші кораблі із скитальцями будуть також повернені до Бостону.

ЧОТИРИ З ПОЛОВИНОЮ МІЛЬОНА РОБІТНИКІВ ДІЯ ОРОРОНИ

Вашингтон. — Секретар праці Морис Дж. Товбін заповів, що 4,500,000 додаткових робітників будуть приділені до робіт при обороні з кінцем 1952 р., а це з кінцем теперішнього року зросте запотребування на 2,000,000. З кінцем 1952 р., буде зайнятих при оборонних роботах 8,500,000 осіб в порівнянні з 2,700,000 в 1950 р. Повне розгорнення оборонних робіт припаде на наступний рік.

КОНГРЕС МАТИМЕ ВАЖЛИВІ СПРАВИ ДО ВИКІНЧЕННЯ ПІСЛЯ ПОВОРОТУ

Вашингтон. — Члени Вісімдесят другого Конгресу, закінчивши першу сесію в суботу 20 жовтня, повернуться до нової праці 8 січня 1952 р. В останній хвилині Конгрес полагодило багато справ, схвалюючи між ін.

В АМЕРИЦІ

Замість рибі зловив жінку — рибалка Міхала Палубу в Джеймстауні, у стейті Род-Айленд. Він кинув вудку цотополочі в морських хвилях пані Ірені Ді Сесаре. Вудка була випробувана для підняття риби вагою в 45 фунтів, і тому можна було притягнути жінку до берега. Її змела в воду висока морська хвиля з прибережної скелі.
За звільнення з праці при Об'єднанні Наций зажадала американська громадянка пані Джейн Кіні \$169,180, а сирітка Рал Фаріс Горрані \$182,828. Вони живуть у Нью-Йорку, а позов внесли до Адміністративного Трибуналу О.Н. Позов домагався відшкодування за „знеславлення“ при звільненні.
Президент підписав закон про видаток на зброю в сумі 57 мільярдів. Це найвищий видаток на зброю в мирні часи в США.
„Комікс букс“, видаваний для дітей з різномісними образками представленими оповіданнями визнає за корисні для дітей пані д-р Ганна Коли з вальпінгтонської психологічної клініки. Вона твердить, що дитина вчиться розуміти лобу щоденного життя з таких картинок.
Анна Ванстер, жінка фільмового артиста Яна Годика, повертається до своєї професії з відпустки по породі дитини і виступить в головній жіночій ролі в фільмі „Везпритуні з кімнат гри в покер“. Фільм готує підприємство „Твентіст Сентурі Факс“.

„ТРАГЕДІЯ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІЇ“ В КОНГРЕСОВОМУ РЕКОРДІ

ВІСТУП О'КОННОРА ЗАПИСАНО В ДЕРЖАВНОМУ ДОКУМЕНТІ НА ПРОПОЗИЦІЮ СЕНАТОРА СМАТЕРСА

Вашингтон. Відомий виступ члена ДП Комісії Едварда М. О'Коннора на Академії Злученого Українського Американського Допомогового Комітету в дні 13-го жовтня на тему „Трагедія Української Нації“ втягнуло до Конгресового Рекорду Злучених Держав, книга 97, з дня 17-го жовтня 1951. Доповідь О'Коннора записана до Рекорду на пропозицію теж при-

ти Іхню Баткіщину, в якій дух особистої незалежності існує від понад 1000 років, звільненою від ярма диктатури та яка знову зазнала б благословення волі. Я прохаю одностайної згоди, щоб промова М-ра О'Коннора була надрукована в додатку до Конгресового Рекорду“.

В Рекорді згадано, що проти внеску сенатора СМАТЕРСА не було жадних застережень і тим самим промовою М-ра О'Коннора надруковано в цілості. (Точний переклад промови в попередньому, сьогоднішньому і завтрашньому числах „Свободи“).

Едвард М. О'Коннор

Вашингтон. Відомий виступ члена ДП Комісії Едварда М. О'Коннора на Академії Злученого Українського Американського Допомогового Комітету в дні 13-го жовтня на тему „Трагедія Української Нації“ втягнуло до Конгресового Рекорду Злучених Держав, книга 97, з дня 17-го жовтня 1951. Доповідь О'Коннора записана до Рекорду на пропозицію теж при-

ти Іхню Баткіщину, в якій дух особистої незалежності існує від понад 1000 років, звільненою від ярма диктатури та яка знову зазнала б благословення волі. Я прохаю одностайної згоди, щоб промова М-ра О'Коннора була надрукована в додатку до Конгресового Рекорду“.

Вашингтон. Відомий виступ члена ДП Комісії Едварда М. О'Коннора на Академії Злученого Українського Американського Допомогового Комітету в дні 13-го жовтня на тему „Трагедія Української Нації“ втягнуло до Конгресового Рекорду Злучених Держав, книга 97, з дня 17-го жовтня 1951. Доповідь О'Коннора записана до Рекорду на пропозицію теж при-

ти Іхню Баткіщину, в якій дух особистої незалежності існує від понад 1000 років, звільненою від ярма диктатури та яка знову зазнала б благословення волі. Я прохаю одностайної згоди, щоб промова М-ра О'Коннора була надрукована в додатку до Конгресового Рекорду“.

Вашингтон. Відомий виступ члена ДП Комісії Едварда М. О'Коннора на Академії Злученого Українського Американського Допомогового Комітету в дні 13-го жовтня на тему „Трагедія Української Нації“ втягнуло до Конгресового Рекорду Злучених Держав, книга 97, з дня 17-го жовтня 1951. Доповідь О'Коннора записана до Рекорду на пропозицію теж при-

ти Іхню Баткіщину, в якій дух особистої незалежності існує від понад 1000 років, звільненою від ярма диктатури та яка знову зазнала б благословення волі. Я прохаю одностайної згоди, щоб промова М-ра О'Коннора була надрукована в додатку до Конгресового Рекорду“.

Проф. МОЗЛІ і О'КОННОР ВІСТУПАЮТЬ НА УКРАЇНСЬКІЙ МАНІФЕСТАЦІЇ В НЬО ЙОРКУ

Нью-Йорк. — З поінформованих джерел довідуються, що відомий знавець східно-європейських справ, проф. МОЗЛІ з Колумбійського Університету, та член ДП Комісії у Вашингтоні, Едвард М. О'Коннор, будуть між американськими промовцями на великій українській маніфестації, заповідженій на 11-го листопада в Мангеттен-Сентер в Нью-Йорку. Проф. МОЗЛІ — це широко відомий вчений і знавець східно-європейських справ, теж з власного боку і студій в Совєтському Союзі та на Україні. Комішенер О'Коннор, член урядової ДП Комісії у Вашингтоні, вже зрозумів українській справі велику прислугу своїм виступом на Академії ЗУАДКомітету у Філадельфії, промовою якого на тему „Трагедія Української Нації“ тепер втягнуто до Конгре-

ПОВСТАННЯ СІЛЬСЬКИХ РОБІТНИКІВ У КАЗАХСТАНІ

Вашингтон, 20 жовтня. — За звідомленнями А.о.с.і.ейтед Прес вибухло з совєтській рес-публіці Казахстані, „селянське повстання“, а радіві вистіки департаменту стейту описують його як найповажніший бунт упродовж десятиріччя. Повстання почалося в половині серпня, коли робітники в сільських колективних господарствах кинулися на збройні совєтські відділи, що прийшли переводити рекавізіцію на підставі нової Сталінської господарської політики. Радіві в станиці „Голосу Америки“ у своїй передачі закордонно заявила, що деталі про ці бунти прислав один туркменець, який втік закордон в той час. Його імени не подають, а привезені ним вісті такі, що селяни завзято опираються за дачі для держави своїх продуктів, виплеканих на малих земляних приділах.

БРИТАНСЬКИМИ ДОКУМЕНТАМИ — ІРАН ВИПРАВДУЄ СВОЄ СТАНОВИЩЕ В СПРАВІ НАФТИ

Нью-Йорк. — Іранське представництво в Об'єднаних Націях виявило вчора деякі британські документи, що мали б потверджувати британську інтервенцію у внутрішніх справах Ірану і тим самим виправдувати теперішнє іранське становище в нафтовому спорі. Документи мали бути захоплені в бюрах англійської рафінерії нафти в Абадан. Між ними має бути накреслений британським амбасадором проєкт резолюції, що мав бути переданий ще в березні цього року, в самому розгарі націоналізаційної кампанії, тодішньому іранському прем'єрові Размарі і він мав представити опісля цю резолюцію, як свою, іранському пар-

35-ЛІТТЯ Т-ВА ім. ІВ. ФРАНКА, 83 ВІДДІЛУ УНС.

Філадельфія. — Минулої неділі відвідував 83-тій Відділ УНСОюзу 35-літній ювілей своєї праці на Союзному та народному полі концертом і вельтан в УНДомі при Джермантан евені. Концертова програма була коротка, але добре підготована й виконана. Розпочато її підспіванням Гімну УНСОюзу (Мусяйчук-Гайворонський) мішаним хором ім. О. Кошиця під диригентурою п. Сергія Шевченка. Хор відспівав ще „Іза гори високої“ (Ярославенка) та „Гей, брати-врославекно пісню“ (Воробієвич). Група молодих українських танцюристів виконала народні танки. Р. Карбівник, мол. тідеклямував „Розвивайся ти високий дубе“ І. Франка. З танцюристів сольо-співачами виступив арт. Іван Гош. Дир. Володимир Блавацький віддеклямував вірш І. Франка „Бажений муж“. Про ідейну працю УНСОюзу та „Свободи“ говорила д-р Л. Мишута. Привітав членів і гостей предсідню То. ім. Франка Михайло Кончак, а реферат про діяльність Відділу виголосив секр. Семен Чорномаз. В час вечери виголосило 16 привітів від місцевих Відділів УНСОюзу та інших організацій, які розпочала п-ні Олена Шогрин, головна радня УНСОюзу. Переведено також збірку на Народний Фонд УНСОюзу. Зібрано \$150. Концертом і вечерою проводив п. Роман Карбівник. Свято закінчено відспіванням „Не пора“.

ВШАНОВАНО 25-ЛІТТЯ МИСТ. ДІЯЛЬНОСТІ ВАЛЕНТИНИ ПЕРЕЯСЛАВЕЦЬ

Нью-Йорк. — Минулої п'ятниці в місцевому Українському Літературно-Мистецькому Клубі відбулося скромне, але незвичайно сердечне відвідування 25-літнього ювілею мистецької творчості прима-балерини Валентини Переяславець. Загальний перегляд рідкісної мистецької карієри і видатної артистичної творчості Ювілятки подав Йосиф Гіряк. Саму імпрезу відкрив, вітаючи Ювілятку та привітавши, голова Клубу, проф. Сергій Литвиненко. В мистецькій частині програми виступали: оперовий співак-баритон Лев Раярович, піаніст-композитор Ігор Соневицький та учні балетної школи Ювілятки. Усі виступи і Ювілятку вітало сердечно біля 150 осіб публіки.

ВШАНОВАНО 25-ЛІТТЯ МИСТ. ДІЯЛЬНОСТІ ВАЛЕНТИНИ ПЕРЕЯСЛАВЕЦЬ

Нью-Йорк. — Минулої п'ятниці в місцевому Українському Літературно-Мистецькому Клубі відбулося скромне, але незвичайно сердечне відвідування 25-літнього ювілею мистецької творчості прима-балерини Валентини Переяславець. Загальний перегляд рідкісної мистецької карієри і видатної артистичної творчості Ювілятки подав Йосиф Гіряк. Саму імпрезу відкрив, вітаючи Ювілятку та привітавши, голова Клубу, проф. Сергій Литвиненко. В мистецькій частині програми виступали: оперовий співак-баритон Лев Раярович, піаніст-композитор Ігор Соневицький та учні балетної школи Ювілятки. Усі виступи і Ювілятку вітало сердечно біля 150 осіб публіки.

ЗБОРИ СЕКЦІЇ ЖУРНАЛІСТІВ ПРИ ЛІТ.-МИСТ. КЛУБІ

Нью-Йорк. — В суботу 20-го жовтня Журналістична Секція при Літературно-Мистецькому Клубі відбула свої другі річні збори, на яких вибрано нову управу, до якої увійшли: Іван Кедрин — голова, Марія Донцова — заст. голови, Любов Дражевська — секретарка, П. Голубенко і А. Драган — члени. В плані Секції з цілий ряд виступів в Клубі, першим з яких буде „жива газета“. На зборах виявлено, що вже від деякого часу робиться заходи для створення красної професійної Спілки Українських Журналістів в Америці.

ЗВ'ЯЗКОВІ В КОРЕЇ ДОГОВОРИЛИСЬ В СПРАВІ ВІДНОВЛЕННЯ ПЕРЕГОВОРІВ

Токіо, 22 жовтня. — Аліантські і комуністичні зв'язкові підписали сьогодні протокол прозурміння щодо відновлення повних переговорів в справі перемир'я в Кореї, перерваних комуністами від 22-го серпня під закидом порушення аліантської неутральності місця переговорів, що досі веліся в Каесонґ. Нові переговори мали б продовжуватися в місцевості Панмунджон коло вісім миль на схід від Каесонґ та на половині дороги між комуністичною і аліантською фронтовими лініями. Аліантський представник заявив, що повні переговори готові початися знову вже впродовж найближчих 48 годин. Порозуміння досягнено після того, як аліанти пішли на компроміс та погодилися на деяке поширення неутральної зони, а комуністи зі свого боку компромісово погодилися на обмежений перелет аліантських літаків через нову неутральну зону. Порозуміння щодо відновлення переговорів списано в двох документах, один з яких визначає „основне порозуміння“, в рамках якого мають вестися переговори та щодо якого не було більших суперечностей ані з аліантського ані з комуністичного боків. —

Другий документ говорить про „спільне порозуміння“ зв'язкових в справах, над якими вони дебатували та які були передумовою відновлення переговорів, отже насамперед встановлення нової неутральної зони навколо Панмунджон. Тепер зв'язкові мають ще тільки порозумітися зі своїми головними делегатами і опісля між собою щодо встановлення дати і часу для повних переговорів, на першому порядку яких має бути ратифікація порозуміння між зв'язковими. Переговори в дальшому вестимуться над тою самою спірною справою, яка була головною перешкодою на шляху до порозуміння ще заки переговорів перервано в серпні, а саме, в справі демаркаційної лінії. Комуністи домагаються, щоб цю лінію встановити на 38-ій паралелі та щоб до цієї лінії були відкриті всі війська. Аліанти, натомість, не відступають від свого домагання, щоб демаркаційну лінію встановити на фронтівній лінії, що в центральній і східній Кореї перебігає кількадесять миль на північ від паралелі. Ці самі суперечності не дають багато надії на швидке і позитивне завершення головних переговорів та на саме перемир'я.

АЛІАНТИ ЗДОБУЛИ НОВІ ПОЗИЦІЇ БІЛЯ КУМСОНґ

Токіо. — Аліантські війська, перших боїв ворог поніс великі втрати, які від 13-го жовтня, згідно з консервативним аліантським пірахунком, втиснуть приблизно 12,000 воївків. За цей час аліантські війська поступили приблизно 6 миль вперед на цілому 50-мильовому фронті в тому районі. Вої в інших секторах фронту обмежувалися вчора до патрульної та артилерійської перестрелки. В поодинокі місця комуністи пробували щастя в протинаступі, але за кожним разом були відбиті. Аліантська авіація продовжувала стратегічне бомбардування воєнних об'єктів у ворожому заплілі.

перших боїв ворог поніс великі втрати, які від 13-го жовтня, згідно з консервативним аліантським пірахунком, втиснуть приблизно 12,000 воївків. За цей час аліантські війська поступили приблизно 6 миль вперед на цілому 50-мильовому фронті в тому районі. Вої в інших секторах фронту обмежувалися вчора до патрульної та артилерійської перестрелки. В поодинокі місця комуністи пробували щастя в протинаступі, але за кожним разом були відбиті. Аліантська авіація продовжувала стратегічне бомбардування воєнних об'єктів у ворожому заплілі.

ЕГИПЕТ ЗАКИДУЄ БРИТАНІЇ „ОКУПАЦІЮ“ СУЕЗУ

Каїро. — Англо-егіпетський конфлікт в справі Суєзького Каналу і Судану дальше загострився, хоча в самій зоні Суезу привернено спокій і порядок після кривавих заворушень минулої тижня. З кінцем тижня егіпетський уряд звернувся до уряду Британії окремою дипломатичною нотою, обвинувачуючи Британію за „окупацію“ Суезу та домагаючись негайної евакуації зайнятих британськими військами під час заворушень егіпетських адміністраційних інсталяцій в Ізма-

ІТАЛІЯ СКРІПЛЮЄ ВНУТРІШНЮ БЕЗПЕКУ

Рим. Після недавньої погрози вигодуваного в Москві провідника італійських комуністів, Пальміра Тольяті, що італійські комуністи мають досить сили, щоб в потрібі силою захопити владу в країні, італійський уряд поробив цілий ряд дальших заходів внутрішньої оборони на такий випадок. В італійських урядових колах вважають, що жадна спроба комуністичного повстання тепер не мала б успіху і була б зломана, хіба що комуністам негачно прийшли б на допомогу закордонні комуністичні армії. Але навіть в такому випадку італійський уряд має вже сьогодні досить сили, щоб спинити ворожу зовнішню і внутрішню інвазію та втримати центральні і південні італійські провіції до часу, заки наспіла б відповідна допомога від союзників з Атлантийського пакту. Італійський уряд заробав в цих справах голос в атмосфері загальних згодів, що заповіджені вже від давня та практично підготовлювані плани Москви проти режиму маршала Тіта в Югославії могли б бути отримані рівночасно з комуністичним повстанням в Італії.

В СВІТІ

„Народними демократами“ — задумує „уцаслївний“ світ орган московського Політбюро „Большевик“ обговорюючи „потребу“ і можливість такого режиму в інших країнах, зокрема в Англії, Індії, Франції та Італії.
Англіїські лейбуристи і консерватисти висловлюють впевненість щодо своєї „перемоги“ в найближчих загальних виборах до парламенту, що мають відбутися вже 25-ого жовтня. Обі партії продовжують свою інтензивну передиборчю кампанію.
Французький прем'єр Плевел заперечив поголоски про можливість девальвації французького франка. Він рівночасно висловив думку, що французький уряд і народ повинні змагатися до політичної федерації європейських країн.
Приспівують розбудову американських авіаційних баз у французькій Північній Африці. На приспівуванні цих робіт мав впливуть останній англо-егіпетський конфлікт в Суезі і Судані.
Югославський уряд рішуче „заборонити“ виступи заробітних платів, намагаючись з той спосіб припинити загрозу інфляції.

СВОБОДА UKRAINIAN DAILY

UKRAINIAN newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Table with subscription rates: PEREDPLATA, SUBSCRIPTION RATES. Columns for one year, six months, three months.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів. Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

НАША „ОРИЄНТАЦІЯ“

Найбільшою зброєю української справи в світі є те, що вона — справедлива. Правда, самої справедливості замало, щоб поневолені народи відстояли свою волю...

Думасмо, що гірші досвіди, яких знав український народ хоча б тільки останніми десятиліттями років, повинні вилікувати кожного українця від усіх орієнтацій на чужі сили.

Так розуміємо нашу українську акцію в Америці. Про це ми вже не раз писали, а коли повторюємо це сьогодні, то тільки тому, що читасмо в деяких наших газетах завваги на тему „ще однієї орієнтації“, себто „орієнтації на Америку“.

Ми свідками, як боротьба України за її незалежність, в минулому і сучасному, знаходить в Америці що раз більше зрозуміння у пресі, серед громадянства і політичних кіл.

Згадуємо за це тільки для прикладу, щоб ми пам'ятали, що брехні про українську визвольну акцію будуть повторюватися з такою самою силою, як не більшою, з якою будуть зростати в Америці симпатії до героїчних хоч трагічних змагань українського народу до волі, а зокрема до його боротьби з більшовицько-кремльською тиранією.

Згадаємо за це тільки для прикладу, щоб ми пам'ятали, що брехні про українську визвольну акцію будуть повторюватися з такою самою силою, як не більшою, з якою будуть зростати в Америці симпатії до героїчних хоч трагічних змагань українського народу до волі, а зокрема до його боротьби з більшовицько-кремльською тиранією.

Едвард М. О'Коннор, Член ДП Комісії, Вашингтон.

ТРАГЕДІЯ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІЇ

(Доповідь, виголошена на Академії ЗУАДК в Метрополітен Опері Гауз у Філадельфії, 13-го жовтня 1951).

ІІ. Країна українського народу простягається від Карпатських гір на заході до річки Дону на сході, здовж північних берегів Чорного моря, включаючи долини великих річок, що пливають з півночі та вливаються до Чорного моря.

В серці тої великої країни тежить древній город Київ, столицю міста українського народу впродовж цілої історії. В цьому столичному місті перехрещуються такі старинні торговельні шляхи, що лучили Захід зі Сходом і Північ з Півднем.

Київське князівство було створене в другій половині дев'ятого віку. З Володимиром на чолі була створена імперія, що вкоротці прийняла християнство і опісля почала зусилля для консолідації мирної держави, пересаджуючи між народами західної культури.

Після того наступила доба опанування України володарями інших королівств і держав. В таких обставинах зродився Козацький рух. Це був рух спротиву, що змагався за відновлення вільної української держави.

В році 1648 козацький рух, під проводом Богдана Хмельницького підняв повстання проти польського панування над Україною. Але для нього було неможливо здобути рішальну перемогу та повну незалежність і тому він звернувся за союзом до московських володарів, сподіваючись, що це допоможе його справі.

дому в українському житті, під пануванням Москви, що тривав безперервно, за винятком короткого періоду після першої світової війни.

Перед вибухом першої світової війни, український націоналістичний рух був в культурній діяльності багатий, сильніший, ніж в політичній. Козацький визвольний рух в минулі століття був цілком зломаний і розпорошений московськими царями.

Центральна Рада, зорганізована радше на націоналістичних ніж класових засадах, поклікала до життя Тимчасовий Уряд. Дня 20-го листопада 1917 р. цей Тимчасовий Уряд проголосив „народну республіку“ і всю державну владу перебрала Рада, очуючи зібрання Української Конституанти.

Після того наступила доба опанування України володарями інших королівств і держав. В таких обставинах зродився Козацький рух. Це був рух спротиву, що змагався за відновлення вільної української держави.

Доля українського народу під владою більшовиків, відомий тепер під назвою Політбюро, це одна з найсмішніших з усіх історій. Програма більшовицької України була скерована на знищення національної культури, християнської віри, духа особистої незалежності, що вдержував цю націю при житті впродовж понад три тисяч років.

Юл. Мовчан

Хто буде переможцем в атомовій війні?

Останнє повідомлення президента Трумана про другий вибух атомної бомби в СРСР, з такою ж підтвердженням цього факту з боку „самого“ Сталіна, остаточно переконали світ в тому, що Москва таки має атомну бомбу.

З того ж повідомлення президента Трумана, а також із численних коментарів американської преси на цю тему, видно, що американська відповідь на советську атомну бомбу — це дальше поширення і удосконалення продукції атомної зброї. Ця продукція має бути такою, щоб Росія ніколи не могла здобути перевагу в цій діяльності озброєння.

Чи справді Росія ніколи не зможе ризикнути на війну з ЗДА, знаючи, що вона має менше атомних бомб? Іншими словами — чи атомова перевага ЗДА дійсно може бути надійною гарантією миру в світі?

Щодо відповісти на це питання, дозволимо собі нагадати про одну дуже важливу річ, про яку впродовж останніх років вже не раз нагадували нам військові спеціалісти, але до голосу яких ми не завжди належно прислухалися.

Але ніщо не мало стояти на шляху до повної більшовицької контролю України. Без повного завоювання України не могло бути сильного Союзу.

Але ніщо не мало стояти на шляху до повної більшовицької контролю України. Без повного завоювання України не могло бути сильного Союзу. Ми зможемо збагнути справжню господарську важливість України, знаючи, що перед другою світовою війною ця нація постачала Союзом 25% їхніх збіжжівих потреб, дві треті частини запотребувань цукру, три п'ятих частини залізної руди, половину вугілля, половину соли і одну п'яту частину хемічних виробів.

але, головне, воно змінило таке жакісне поняття про можливість того винищення. Що це? Це значить, що для того щоб одна держава здобула перевагу над іншою, для цього вже не досить мати лише кількісну мілітарну чи матеріальну перевагу над противником, як то ми бачили звичайно в попередніх війнах.

З того ж повідомлення президента Трумана, а також із численних коментарів американської преси на цю тему, видно, що американська відповідь на советську атомну бомбу — це дальше поширення і удосконалення продукції атомної зброї.

Варто відмітити, що вже навіть під час другої світової війни ми були свідками, коли на перше місце виступила не кількість зброї чи навіть воликів, а вміння і час застосування тієї зброї. Адже не секрет, що перед советсько-німецькою війною Совети безумовно посідали більшу кількість зброї ніж німці.

Варто відмітити, що вже навіть під час другої світової війни ми були свідками, коли на перше місце виступила не кількість зброї чи навіть воликів, а вміння і час застосування тієї зброї. Адже не секрет, що перед советсько-німецькою війною Совети безумовно посідали більшу кількість зброї ніж німці.

А між тим... сталося „чуде над Вислою“... А сталося те, що впродовж буквально кількох днів німці завдали такою колосальною мілітарною удару СРСР, що пізніше, якби не велетська допомога Америки, советська армія (власно, її не мали б чим воювати. Тисячі літаків, як і іншої зброї, було знищено на землі, на складах, тобто, ще перед тим як її тільки думали вживати. Чому

так сталося? Тому, що німці хоч мали і менше зброї ніж совети, проте вони мали достатню кількість, щоб зривати головні військові об'єкти советів і тим самим завдати вирішального удару противникові. Для цього потрібно було тільки першим налітати — і вони це зробили. Звичайно, ми не згадуємо тут політичного фактора — небажання червоноармійців воювати за Сталіна і масовий перехід їх у полон до німців. Однак, навіть незалежно від цього, німці тоді безумовно завдали советам з мілітарного погляду вирішального удару.

Одначе, Совети хоч і мають вже атомну бомбу, проте ще не починають війни, і, видно, навіть поки що бояться війни з Америкою. Чому вони поки що не хочуть війни? Невже Сталін хоче мирного співжиття з капіталізмом?

Очевидно, ні, Сталін, як і московські політбюро, — це передусім війна. Але Сталін — не Гітлер. Гітлер „багато“ навчався від Сталіна, однак, головне він не засвоїв — це реалізм Сталіна. Будучи таким реалістом (чого йому ніяк не можна відмовити), Сталін власне тільки тому і не починає війни з Америкою і з Заходом, що він ще не має достатньої кількості атомних бомб і атомної зброї взагалі.

Варто відмітити, що вже навіть під час другої світової війни ми були свідками, коли на перше місце виступила не кількість зброї чи навіть воликів, а вміння і час застосування тієї зброї. Адже не секрет, що перед советсько-німецькою війною Совети безумовно посідали більшу кількість зброї ніж німці.

А між тим... сталося „чуде над Вислою“... А сталося те, що впродовж буквально кількох днів німці завдали такою колосальною мілітарною удару СРСР, що пізніше, якби не велетська допомога Америки, советська армія (власно, її не мали б чим воювати. Тисячі літаків, як і іншої зброї, було знищено на землі, на складах, тобто, ще перед тим як її тільки думали вживати. Чому

Бути членом Українського Народного Союзу, значить належати до такої української організації, яка об'єднала в Америці й Канаді найсвідоміші українські сили в один ідейний фронт та поставила його на службу нашим країнам та нашому поневоленому українському народові.

Іван Смолий ОСТАННІЙ БІЙ

Страшна пуста, безконечна просторечна привиділася йому кругом. Пустела все. Лиш ген, далеко на незаних просторах динька на всім глибокім рід-на іста, одинокий ще з Веберів, хоробрий Курт!

спрямував наші сили. Там нічого вже шукати. Нам важко покинути вийти за моря, там когутія Америка. А тут багатства, тут простори, що ждуть німецького плуга. Україна! Прекрасна земля. Ти не уявляй собі її багатств, що ждуть на нас. Ми захоплюємо простори в гігантських боях з колюсом, забіраючи тисячі полонених і воєнну здобич. Перед нами небували можливості. Ми захопимо все у тих місяцях, а тоді ми виграли війну, ми володарі тисячів кілометрів від океану до океану. І яким смішним буде тоді для нас мікроскопічний англійський острієк під нашими ногами...

бути. Жду нетерпеливо на відповідь Лізи. Не розумію, чому так довго нічого не пише. Автім як братові пишу, мене хвилює одне. Ти напиши про те. Ліза мала привести цього місяця на світ дитину. Чи не скоїлося чого злого? Як мама? Вона мабуть не хоче виймати з нами. Старим це важко. Прохаю дуже про скорий відпис і доповідь щиро.

Гайль! Курт.

Довго вагався Ганс з відповіддю. Він сам, щоб втекти від місця нещастя, зразу зголосився назад в армію, став рахмістром. Що писати Куртові? Чи розкрити всю жахливу правду? Чи це обманувати його з його райдужними плямами? І як довго це можливе? І чи це не найбільший удар завдасть йому, коли врешті таки мусітиме сказати про все? Ні, раніше, як пізніше вістку треба подати. І Ганс написав про всю трагедію, лагідно розраджуючи Курта.

Відповіді не було довго, бо всю зиму Курт мабуть по цьому жорстокому удару змагав прийти до рівноваги, мовчав у хуртовині першої зими. Лист прийшов на Великдень з невідомого місця постою. Гансе! Пробач, що так довго не від-

писував Тобі, але годі було. Автім, про що писати тепер! Зима була повна трудів, важких боїв. Я обморозив собі руки, обличчя, та не дозволив забрати себе в дальше заплілля. Увесь час перебуваю на фронті, під зливою заліза. Куля не чіпає мене.

Мені взагалі важко писати. Хочу забути, хочу перемоги, хочу помсти. Більш нічого. Мені дали відпустку, але я не прийняв її.

Пиши до мене часто. Не гнівайся, коли не відписуватиму довше. Не жди на мою відповідь, пиши, я буду Тобі вдячний.

Здоровлю Тебе щиро. Твій брат Курт.

Ганс писав, він засипав Курта листами, майже однаковим змістом. Він бачив, як глибоко заломаний Курт, як шукав він смерті, як звиділує чинити на нього небезпека. Він лякався за братове життя і лист його були повні любови, терезних поук. Курт відповідав рідко коротко. Він не давав на моменти себе прийняти відпустку, він все літо пробув у боях фаталістично, здичавив, таким лишився і в осені і в нову зиму.

Ганса огорнула розпука. О, те, що прочував він від початку війни, здійснювалося тепер. Глуха, важка зима накочувала

ласа на армію і, всупереч всім розрахункам і сподіванням, по замерзлим рівнинах у заметілях посунула тепер зі сходу ворожа навала на висунені форпости, залила їх і грізно едарила в оборонні застави, ламаючи, відтискуючи їх стихійно. все грізніше назад.

Мов за світами у сніговіях уявлявся Гансові Курт, відважний, очайдушний оптиміст, тепер страшний у своїй лиховісній мовчанці. Останній лист прийшов від нього тому три дні, обширний, дивний, не подобий до попередніх, злощасний у своїй безсперсидності, отой, що над ним похилився саме тепер Ганс, прочитуючи його вдесяте.

Фронтотий постій, 13 грудня 1943

Дорогий Брате! Я розумію, що Твої поради добрі. Але мені годі. Ти не уявляй собі того світу, в якому живу. Я все літо перебув у боях. Ворог не тільки перед нами, він скрізь. Вся ця земля рідко коротко. Він не давав на моменти себе прийняти відпустку, він все літо пробув у боях фаталістично, здичавив, таким лишився і в осені і в нову зиму.

Ганса огорнула розпука. О, те, що прочував він від початку війни, здійснювалося тепер. Глуха, важка зима накочувала

Лежу ось на передній стійці біля скоростріль. Думую про тебе. Знаю: за мною спить вітчизна, день там далеко, далеко. Я теж заснув би, мови вже все одно, я ліг би в снігах, забув.

Та ось сивий ранок. Тільки зоріє. Передо мною на білій поверхні виростають чорні гейзери. На снігу, де замаскована ворожа лінія, загоріли нараз чорні цятки, розспалися і посуваються все ближче. Прицілююся і враз скажено сію по них. Зупинилися! знеухомили декотрі. Та на їх місцях підбігають нові. Мій скоростріль строчить і строчить те пер невпинно, і я бачу, що хоч як захиляється він оливою, наступу не спинити. Я злився з залізом, я задубів, я тільки здригаюся ритмічно під клікети машини. А ворожі лави ростуть, нісуться на мене з проймаючим босвим окликом, ще мить і закрийють мені світ...

Ганс не дочитав, йому не стало сили, він у розпучі заллющив очі.

— Курт! Курт! Курт! — зойкав він, вимовляючи ім'я брата. Невже ж це Курт? Невже ж це Курт бачив він учора й сьогодні на фільмовій стрічці кінового тижневика. Невже це можливе?

Три дні підряд ходив Ганс Вебер на гаматний кіновий тижневик, божевільно вдвляючись у сфільмовану воєнним кореспондентом картину наступу на форпост. В третьому не видержав, і в хвилині, коли заклекотів скоростріль, коли ворожа лавна надіслася лавиною, щоб ось-ось залити скорострільника, впевнився нараз ясно, безсумнівно, що це його рідний брат Курт на порозі смерті.

тижневик, божевільно вдвляючись у сфільмовану воєнним кореспондентом картину наступу на форпост. В третьому не видержав, і в хвилині, коли заклекотів скоростріль, коли ворожа лавна надіслася лавиною, щоб ось-ось залити скорострільника, впевнився нараз ясно, безсумнівно, що це його рідний брат Курт на порозі смерті.

Жах здавив його за горло, він схопився враз і вигукнув хропко, дино, як гукають у лянці хвиліні атак, — заметнувшись, розшоткоуючи видців, і вже біг вільним проходив вперед. Витягнувши з кобури револьвер, він стріляв на бігу у ворожу лаву! Кулі дірявили біле екрфане полотнище, а Ганс гукав безтямно:

— Вперед! Вперед! Відбити наступ! Зіг! Зіг!

І лиш перед райдіно зупинився, закам'янів. Картина бою відтікала вгору, вирочила вже перед ним сирими, миготливими плямами екрану.

Ганс зрозумів тоді на мить мов у світлі блискавки, що все це фантом, і фантомом уже його життя потойбіч реально го світу, звідкіль ворота немає. І він приклаш, що задимлене дуло до скрон, щоб вже справді не вертатися назад. (Кінець).

УНРАДА В ОБОРОНІ ЗАХІДНО-УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ

1) УКРАЇНСЬКА НАЦІОНАЛЬНА РАДА
Авгсбург, 6 жовтня 1951.
До Пана Діна АЧЕСОНА, Державного Секретаря Закордонних Справ ЗДА Вашингтон.
Вельмишановний Пане,

Дня 22 березня 1951 року радіо „Вільної Європи“ проголосило комунікат в справі східних границь Польщі. Цей комунікат був відповіддю на анонімний лист, присланий з Польщі, якого автор вказував на те, що нез'ясоване виразно становище ЗДА відносно польських границь, ослаблює симпатії поляків до ЗДА і сприяє антиамериканській пропаганді комуністів. У своїй згаданій заяві Національний Комітет для Вільної Європи стверджує, що ніщо не стоїть на перешкоді відновленню східних границь Польщі із 1939 року. Одночасно той же Комітет заявляє, що тріє самого погляду с й Державний Департамент ЗДА, який однак, — мовляв, — з тактичних причин не виступив досі з відповідною заявою. Таким чином Національний Комітет для Вільної Європи заявляє за виключення західно-українських земель, себто Галичини, Волині, Холмщини, Підляшшя і Полісся до Польщі. Покинувшись на ту заяву, польські політичні організації на еміграції в останньому часі щораз частіше підносять польські претенсії на землі Західної України, і ми бажасмо на них коротко відповісти.

Згадана заява Комітету для Вільної Європи торкається одного з найбільш болючих і важливих питань Європейського Сходу. На протязі історії це питання було приводом до важких потресів і воєнних конфліктів в тій частині Європи та було предметом багатьох складних міркувань, дослідів, переговорів і численних рішень міжнародних чинників міжнародної політики.

Територія, про яку йде мова, складається з двох частин: з південно-західної, себто Галичини, яка до кінця першої світової війни належала до Австрійської монархії, і з північно-західної, яка входила в склад Російської імперії, а після революції 1917 року була частиною Української Народної Республіки. Ця територія обіймає в цілості 130.600 кв. км. і має 9.116.000 людності. Згідно з статистичними даними, зібраними Українським Науковим Товариством імені Шевченка, тут жило до часу другої світової війни 5.695.000 українців, 2.326.000 поляків, 924.000 жидів та інших 173.000. Українці, що живуть на цій території — це частина українського 40-мільйонного народу.

Вже до кінця Х-го століття ці українські території були під владою князів київської династії, нащадків Володимира Святого (1015). Волинь і Галичина були об'єднані від 1119 р. в Галицько-Волинські князівства. Ця держава пережила інвазію татарських орд, що спустошили українські землі над Дніпром, і була продовженням політичної і культурної традиції Київської держави. Коли 1340 р. вимерла княжа династія Галицько-Волинської Держави, то за західні українські землі вели боротьбу Польща, Литва і Угорщина. Під кінець XIV-го століття Галичину завойовувала Польща, яка завела там режим релігійного і національного утиску. Після Люблінської Унії в 1569 році, Польща поширила свою владу і на східні українські землі. Проти польського панування над українським народом виступило українське козацтво в революційних рухах, що завершилося в 1648 р. створенням Української держави під проводом Богдана Хмельницького. Боротьба України за свою свободу в XVII — XVIII століттях шла на двох фронтах — проти Польщі і Московщини. Ослаблення України та Польщі вибористало Росія. Польща і Україна втратили національну незалежність.

Після розділу Польщі в кінці XVIII-го століття, Галичина припала Австрії, а Волинь, Холмщина, Підляшшя і Полісся дісталися Росії. Використовуючи зв'язки своєї шляхти з австрійським царським домом, поляки стали пануючою нацією в Галичині і вели там весь час до розпаду Австрії дальшу політику національного гніту супроти українців. Завдяки однак засадам австрійської конституції, які забезпечували рівність громадян перед законом, українці важкими зусиллями, в боротьбі з польською адміністрацією Галичини, могли там розбудувати своє національне життя і навіть помагали національному рухові на Східній Україні, яка належала до Росії. Галичину називали перед війною 1914 року „Українським Півноччом“.

Перед закінченням 1-ої світової війни українці Галичини 1-го листопада 1918 року створили свою незалежну державу — Західно-Українську Народну Республіку, зреалізувавши таким чином, згідно з великою програмою президента Вільсона, своє право на національне самоозначення. Ця Західно-Українська Республіка об'єдналася актом 22-го січня 1919 р. з незалежною Українською Народною Республікою із столицею в Києві. Найвища Рада Мірової Конференції в Парижі, договором, заключеним з Австрією в Сен Жермен 10 вересня 1919 року, застерегла державам Антанті суверенні права у відношенні до Галичини, як бувшої австрійської території, а разом з тим право вирішити її майбутнє становище. Таким чином, Галичина правно осталась поза границями Польщі, означеними Версайським Договором.

Досягнувши своєї незалежності, Польща зразу пішла війною проти Західно-Української Держави. Маючи на увазі створення оборонної бар'єри на Сході Європи проти більшовицької Росії, Найвища Рада Мірової Конференції в Парижі кількакратно інтервеніювала у польсько-українській війні.

Місія Найвищої Ради Мірової Конференції під проводом генерала Бертелемі, при участі американського представника проф. Лорда, вихавши на терен польсько-українських боїв, виготовила дня 28 лютого 1919 р. проєкт перемир'я між обома воюючими сторонами, згідно з яким територія, на

схід від лінії рік Буг—Стрий, до часу остаточного вирішення Міровою Конференцією, мала остатися під адміністрацією українців, а західна частина української галицької території — під польською адміністрацією. Територія, призначена українцям, мала б бути державою Антанті — відповідно до згаданого проєкту — визнава як незалежна держава де факто, при чому українська армія мала бути за допомогою тих же держав реорганізована, озброєна і відповідно вишкolenна. Українці не прийняли тимчасової границі, запропонованої місцією генерала Бертелемі, як некорисної для України. Тоді інша комісія Мірової Конференції, під проводом ген. Боті, з участю американського представника, виправила проєкт попереднього польсько-українського кордону, але того нового проєкту не прийняли поляки. У своїх розглядах галицької української проблеми Мірова Конференція виходила з признання прав на самовизначення українців (між іншим рішення з 25 червня 1919 року і з 20 листопада 1919 р.).

Уживши проти українців польської армії ген. Галлера, призначеної Антантою і нею виваженої з Франції для оборони Польщі перед Совєтською Росією, Польща в липні 1919 р. окупувала Галичину. Цілу країну завила тоді хвиля польського терору. Міжнародний Червоний Хрест стверджує, що в листопаді 1919 р. в польських концентраційних таборах перебувало 20.000 українців. Після окупації Галичини польським військом у липні 1919 р. уряд Галичини, разом з армією, перейшов на територію Східної України і продовжував боротьбу, спільно з армією Української Народної Республіки, за незалежність України.

Коли в листопаді 1919 р. у прав українській регулярній противоросійській фронт, уряд Української Народної Республіки, знайшовшись у безвихідних положеннях, щоб уможливити дальшу збройну боротьбу України проти більшовицької Росії, підписав був з урядом Польщі політичну і військову конвенцію у Варшаві 21 квітня 1920 року, не спинившись перед важкими територіальними жертвами відносно Західної України. Однак ця конвенція, проти якої галицький екзилний уряд вів протест, не була ратифікована ні польською, ні українською стороною і, між іншим, тому ніколи не увійшла в правну силу. Сам польський уряд не уважав цю конвенцію за правосильну, коли не виповнивши її, заключив у Ризі 18 березня 1921 року з Совєтською Росією договір. Міровий договір у Ризі установив територіальне розмежування між договірними сторонами. Згідно з Ризьким договором, Галичина і українські північно-західні території, які перше були під російською, а від 1918 р. були частиною незалежної України (Волинь, Холмщина, Підляшшя, Полісся), мали належати до Польщі.

Щоб досягнути для себе корисного рішення Мірової Конференції відносно Галичини, польський сойм законом з 26 вересня 1922 року схвалив дієво автономію, заповідаючи одночасно заснування українського університету. Беручи за підставу між іншим цей закон, Рада Амбасадорів у Парижі постановою з 14 березня 1923 р. рішила включити Галичину до Польщі, накладаючи на неї обов'язок, з огляду на етнографічні відносини, дати цій країні автономію. Однак ні той зобов'язання, ні схваленого соймом закону з 26 вересня 1922 р. Польща ніколи не виконала. Навпаки, польський міністер закордонних справ Бек дня 13 вересня 1934 року односторонньо виповів в Лізі Націй ресторований там та її гарантійно забезпечений обов'язок, прийняти Польщею у Версайським договорі про охо-

рону національних меншин. Пая Бек заявив, що той договір Польщу не обов'язує. (Докінчення буде)

КОМУНІКАТ У СПРАВІ ЛИСТОПАДОВИХ СВЯТ 1951 Р.

Згідно з постановою про відзначення національних свят відповідними імпрезами, Український Конгресовий Комітет Америки пригадує всім Філіям та Відділам, а де таких нема, то місцевим центральним комітетам українських громадських організацій, що з нагоди цьогорічних святкувань Листопадних Днів, як і завжди перед тим, треба зокрема підкреслити:

- що західні українські землі творять і творитимуть невідлучну соборну єдність зі всіми українськими землями,
- що українська спільнота у вільному світі боронитиме цю ідею найпослідовніше і без компромісу проти всіх ворожих імперіалізмів.

З уваги на те Український Конгресовий Комітет Америки звертається з гарячим закликом до всіх українських громад в Америці, щоби в знак протесту проти імперіалістичних зазіхань на соборність українських земель, пам'ять Листопадних Днів була відзначена єдиними імпрезами, що будуть улаштовані спільними силами об'єднаних громад. Нехай ці святкування будуть виявом братньої християнської любови серед української спільноти в Америці та доказом її солідарної національно-політичної зрілості.

Український Конгресовий Комітет Америки звертає увагу, що есентуальне роздвоєння в святкуваннях Листопадних Днів, все одно, з яких причин воно не було б, не стане виявом пошани до Листопадового Зриву та поклоном перед його героями, але обезцінюванням тих ідеалів, за які тисячі й тисячі українських патріотів поклали своє життя.

Листопадні святкування повинні відбуватися по можливості в місяці листопаді.

Всі збірні і пожертви з цих свят повинні бути передані до УКК на Український Народний Фонд:

Український Конгресовий Комітет
P. O. Box 721, Church St. Annex
New York 8, N. Y.
Український Конгресовий Комітет

ПРОБЛЕМА УКРАЇНСЬКОЇ КНИЖКИ (До статті „Де друзі української книжки?“)

В „Свободі“ з 15 вересня автор статті „Де друзі української книжки?“, звертається до читачів відгукнутися на цю тему.

Як один з давніх, сталих покупців української книжки, осмілююся в цій справі забрати слово. Справді стан з жалюгідний. На рік виходить одна-дві дійсно вартісні книжки, а по книгарнях пороком припадають книжки, видані тому десятиліття. Причина в тім, що про появу нової книжки, ніхто нічого не пише, і пересічний читач, що радо б її набув, навіть не знає, про її появу. Дюки у нас книжка не буде належно розрекламована, нехай ні автор, ні видавництво не надіються, на її скорий збут. В тій справі писав я до нашого одного журналу „Київ“, та на жаль вони відповіли, що подають рецензії лише на ті книжки, котрі їм сам автор приніс, а в ніякому разі не будуть подавати ціни. Отже виходить, що як автор не приніс, то ніхто про неї й не напише, і книжка лежить, бо й мало хто знає, про її появу і ціну. Уважмо, що таке ставлення до нашої видавничої справи є шкідливе. Видавництва найбільше зацікавлені

в тому, щоб книжка була належно рецензована у літературному журналі. Навіть добре було б, щоб „Свобода“, як найбільше читаний наш щоденник, містила раз на тиждень рубрику: „Нові видання“, як це колись було в „Ділі“, де подавано коротку рецензію на кожну нововидану книжку, враз з ціною. Читачі, маючи довіру до свого щоденника, знають, що це не буде шумна реклама маловартісної якоїсь книжки, а кожна добра, нововидана, дістане там належну оцінку.

Друга справа — це поява журналів, місячників чи тижневиків, без надії на довше існування. На мою думку, повинен би повстати Союз Українських Видавців, котрий видавав би лиш дійсно корисні і цінні видання.

Добра книжка, як прим. Д-р І. Німчука, „595 днів совєтського в'язнем“, завжди знайде покупця, а різний „хлам“ лиш відстрабить від замовлення. Щоб здобути дійсних друзів української книжки, треба нам не занедбувати цієї справи, а якнайбільше популяризувати. Книжка — це щоденний насутишний духовий корм, і без неї не обійдеться на чужині ні один свідомий українець.

ВІСТІ З УКРАЇНИ (Нотатки з совєтської преси)

КІНО — ТУПА ЗБРОЯ
Сталін, говорячи про роллю кіно в СССР, заявив: „В руках совєтської влади кіно є величезною силою. Володіючи вишнютковими можливостями духового впливу на маси, кіно допомагає партії виховувати трудящих в дусі соціалізму, організувати в боротьбу за соціалізм“.

Цей вислів Сталіна для продюцентів совєтських фільмів став законом.

В дусі сталінського закону кіностудія в Києві створила такі образи, як „Третій удар“, „Подвій розвідник“, „Щедре літо“, „В мирні дні“. Та поруч з тим студія випустила фільми „Центр нападу“ та „Українські мелодії“. І за ті фільми сама вона стала „центром нападу“ з боку партії. Київська кіностудія „допустилася серйоз-

них ідеологічних перекувань, — викрила совєтська преса. — У великому боргу студія перед героїчним робітничим класом совєтської України: досі не створено жодного фільму з життя робітників... Причиною серйозних невдач і творчих зривів є відсутність хороших сценаріїв“.

„ЗАВДЯКИ БРАТЕРСЬКИМ ДРУЖБІ“
Л. Мельников, Д. Коротченко, В. Калашников, Н. Кальченко та О. Власенко — головні агенти Москви в справі відібрання хліба українському колгоспникові — в листі до Сталіна сповістили, що „колгоспники і колгоспниці, працівники машини — тракторних станцій та радгоспів УССР з честю додержали слова, даного вам, і достроково виконали державний план хлібозаготівлі (без кукурудзи, проса та гречки) на 100,7%, здавши — хліба державі на 71 міль. 726 тисяч пудів більше, ніж у минулому році на це число“. В листі підписані відзначили це як велике досягнення й написали: „Трудячі совєтської України добре знають, що тільки завдяки дружбі і братерській допомозі великого російського народу — успішно розвивається сільське господарство та всі інші галузі народного господарства і культури нашої республіки“.

Репортові Мельникова київська преса присвятила більшість свого об'єму, друкуючи статті під такими заголовками: „Хліб України — рідний батьківщині“, „Репорт українського народу“, „Пшениця наших степів“, „На широкому шляху господарського розвитку“, „Іти вперед і вперед (до ще більших перевиконань державних планів) і т. п. (У. Думка)

НАШЕ КУЛЬТУРНЕ РЕФЕРЕНДУМ

Проголошуємо першу листу тиз, які своїм замовленням на новий суспільний тижневик літератури, мистецтва і культури, що має появлятися як недільне видання „Свободи“ від початку наступного року, виявили своє бажання підтримати наш суспільний культурний прогрес.

- Листа ч. 1. (100 передплатників)
- Александрук Семен
 - Андріюк Андрій
 - Артюшенко Юрій
 - Анатольський Олександр
 - Авраменко В.
 - Бачмага Антін
 - Бак Микола
 - Баран Михайло
 - Бараннік Андрій
 - Барановський Роман, д-р
 - Василевич Б. д-р
 - Бехметюк Евстахій
 - Берестянський Янів
 - Бережа Богдан
 - Бережницький Олександр
 - Бережницький Осип
 - Березовський Роман Генік
 - Бермес Філіп
 - Безкоровайний Н. А.
 - Білик М.
 - Білинська Марія
 - Блязкевич Т.
 - Вохонюк Михайло
 - Бородайко К.
 - Брикало О.
 - Будний Олександр
 - Будник Михайло
 - Булава Юлія
 - Бурштінська Дарія
 - Виковський Л.
 - Чабин Дмитро
 - Хандога С.
 - Харитон Яків
 - Чайковська М.
 - Чома Михайло
 - Хомяк Н.
 - Хомін Константин
 - Хошовський О.
 - Худим Микола
 - Чолган О.
 - Чайківський Л.
 - Чехут В.
- Чехут С.
Черниш С.
Черніш М.
Чорнодольський М.
Чорнопетер Т.
Чорпіта Стефанія
Чуховський М.
Чуйко Петро
Дахнівський Д.
Демчишин О.
Діачук Р. В., д-р
Діберт А. В.
Дмоховський С., д-р
Дошовський І.
Дорожницький О., д-р
Дубас П., д-р
Дубина Василь
Дудко П. Е.
Дутка Юрій
Дімінський В.
Дзюба В.
о. Федасик Д.
Федорика О.
Флюнт Б.
Фур Іван
Філіпович М.
Гладишовський О.
Глояк М. З.
Голаш Степан
Гурмет Юлія
Герасимів М.
Герасимович В.
Гаврилюк Наталія
Гіряк Я.
Гіряк В.
Гнатик В.
Гнілька Мирослав
Голубенський Т.
Голіньський М.
Горний В.
Грив Михайло
Гречаник Л. М.
Грибик І., д-р
Грибик В.
Гришук Т.
Гринчишин С.
Гришук Ю.
Гурко Любов
Гузар Ярослав
Іванків І.
Івасків М.
Івасків Г.
Ірчинський С.
Юрченко І.
Юзьвяк А.
Кажникевич Е.

НОВА КНИЖКА ПРО ТРАГЕДІЮ БАЛТИЙСЬКИХ КРАЇН

„Тотальний Терор“ Альберта Кальме з першою книжкою, виданою в ЗДА в Канаді, яка подає цілющу, певну й трагічну історію недовгої, трих Балтійських держав — Естонії, Латвії й Литви — в руках нацистської Німеччини й совєтської Росії. Автор був членом латвійського визвольного руху; він пережив тортури обох режимів і його книжка охоплює роки кривавого терору від 1940 р. до сьогодні.

Ця книжка — підкрплена письмовими записаними свідченнями жертв, тасними наказами совєтської поліції, іскривими й правдивими відомленнями з підлілля і особистою історією автора, що зі сторінок цієї книжки гримить страшним обвинуваченням. — з пелености вразить і освідомить тих, які до цього часу ледки здавали собі справу з того, що три маленькі держави поволі здаються перед організованою силою більшовизму.

НАДВИШКА В КАНАДІЙСЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ СКАРБІ

Канадійський доброту процітас так живо і податки впливають так швидко, що надвишка в державному скарбі при кінці цього року буде правдоподібною окола десяти до двадцять разів більша від суми, передбачуваної міністром фінансів у його бюджетовій промові останньої весни.

Міністер фінансів Аббот передбачував, що разом з новими податками (голоно від прибутків, тягону, електричних приладів і автомашин) уряд матиме 30.000.000 дол. більше, ніж видатки. Тимчасом при кінці серпня ц. р. уряд зібрав 500.000.000 дол. більше, ніж видав і якщо норма продовжується, то при кінці року буде в скарбі правдоподібно окола 700.000.000 доларів надвишки.

ПРИЙМАЄТЬСЯ ЗАМОВЛЕННЯ НА НЕДІЛЬНЕ ВИДАННЯ „СВОБОДИ“

Український Народний Союз, виконуючи постанову свого Головного Уряду, винесену на рекомендацію Редакції „Свободи“ на річних нарадах в березні цього року, пляне почати з днем 1-го січня 1951-го року видавання недільного числа „Свободи“, як окремого тижневіка літератури, мистецтва і науки. Тижневик буде літострований та виходитиме під редакцією окремої Колегії, до участі в якій будуть запрошені найвідатніші українські культурні, мистецькі і наукові сили в цій країні і закордоном.

Передплату на тижневик встановлено дуже низьку, щоб тільки могли покрити найнекнечніші основні кошта видавництва. Вона вніснитиме:

1. Для членів УНСоюзу і передплатників щоденника „Свобода“: річно — \$3.75; піврічно — \$2.00; чвертьрічно — \$1.25.
2. Для нечленів і непередплатників щоденника: річно — \$5.00; піврічно — \$2.75; чвертьрічно — \$1.50.

Поодинокі число в продажу коштуватиме 12 центів. Покищо — приймаються тільки самі замовлення, без грошей.

Тільки виповніть подане внизу зголошення, витіть його та перешліть на адресу „Свободи“.

До: SVOBODA, P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

ЗАМОВЛЕННЯ

Прохаю зарахувати мене до передплатників тижневіка літератури, мистецтва і культури, що має появлятися як окреме недільне видання „Свободи“ від початку 1952-го року. Передплату на тижневик зобов'язуюся вислати негайно, як він почне появлятися.

(Виповніть по-англійськи!)

Ім'я і прізвище _____
Адреса: _____ (№ & Street) _____ (City) _____ (State)
_____ (Date) _____ (Signature)

УВАГА! УКРАЇНЦІ СТЕЙТУ КОННЕКТИКАТ! УВАГА!

Якщо Ви СПРАВДІ Українці — Якщо дорогі Вам сльози й кров невинно пролятає поневолених братів — Використайте тутешню свободу й бороніть її перед зяттями кривавого комунізму та обов'язково прийдіть на:

ВЕЛИКЕ ПРОТЕСТАЦІЙНЕ ПРОТИКОМУНІСТИЧНЕ ВІЧЕ

що відбудеться у Нью Гейвені, В НЕДІЛЮ, 28 ЖОВТНЯ 1951 Р. (Sunday, October 28, 1951) в год. 3-тій пополудні у великій залі TROUP JUNIOR HIGH SCHOOL 259 Edgwood Avenue

Промовляють: Сенатори, Конгресмени, Містоголова УКК Д. Галичнин Адр. М. Пізнак

Прийдіть УСИ! Нікого з Українців стейту Коннектикат НЕ СМІЄ ВРАКУВАТИ на цій МАНІФЕСТАЦІ!

КОМПЕТ ОСЕРЕДКУ СУМА В БРУКЛІНІ запрошує Вас з родиною на **ВЕЛИКУ ЗАБАВУ** з РЕВІЄЮ яка відбудеться **В СУБОТУ, 27 ЖОВТНЯ 1951 Р.** В ЗАЛІ УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ДОМУ (UKRAINIAN NATIONAL HOME) при 216-218 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

Крім веселої програми та різних мильх несподіванок, постарасмося уприснити Вам час дружньою і культурною забавою. Підчас забави приграватиме знала оркестра В. БОСОГО. Добірний і смачний буфет!

Початок ревії в год. 8-ій ввечері. Вступ: \$1.00. Іхати: Subway 14 Canarsie Line до Bedford Ave. Відтак перейти тільки 7 маленьких блоків до Grand Street.

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

НЬО ЙОРК ПЕКУЧА ПОТРЕБА: УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ ДІМ

Не треба бути аж надто спостережливим, щоб ствердити прикрий факт: українська громада міста Нью-Йорку, що зветься себе „метрополітною“ не має Народного Дому! Що власного Народного Дому українці Нью-Йорку не мають, це правда яка при різних нагодах десятиліття сотні разів потверджувалась. Не з наміром докоряти видинцямо цю проблему; бо вже не час її дискутувати, лиш остаточно вирішити. Тому з признанням треба прийняти виступ, що з ініціативи різних українських організацій започаткувалась спільна акція для придбання Народного Дому в Нью-Йорку.

В минулому були вже спроби організувати цю справу — одначе безуспішно. Є надія, що цим разом акція пощаститься, бо організатори — на мою думку — оталяють справу на відповідній платформі. — Все ж таки остаточний вислід залежатиме від зрозуміння й підтримки тих, яким ця справа повинна найбільше лежати на серці, а саме українських громадян міста Нью-Йорку.

Одною з перших перепон у придбання громадянства до співпраці являється упередження, що його зовсім оправдане дехто може мати внаслідок скривлювання — скажу досадніше — вульгаризування поняття Народного Дому. Ясно, що шануючий себе громадянин не буде схильний дати жертву на інституцію, в якій головною атракцією є „бара“.

Само зрештєвідання ідеї Народного Дому це ще не все; до репрезентативної української інституції в Нью-Йорку треба поставити багато більш вимог. Якщо усвідомимо собі, що Нью-Йорк це для Америки метрополіс не лише тільки по назві, що на це незрівняне місто звертаються очі не тільки цього континенту але й цілого світу, не можемо не залишити без уваги, що організація українського життя в Нью-Йорку повинна зійти з вузької провінційальної стежки на широку шляху. Цей висновок повинен бути провідною думкою при творенні й організації Українського Народного Дому.

Вже зовнішній вигляд, а саме будинок і його обстановка повинні відзеркалювати це виняткове становище, що його займає українська громада Нью-Йорку в житті української спільноти в Америці. Перебуваючи тут наші найкращі архітекти й мистці зможуть дати свій вклад працею над плановим і художнім оформленням Дому.

Народний Дім повинен бути пригосним місцем для всіх проявів і потреб духового й культурного життя. Находиться повинна у ним відповідна зала для театральних і кіноних вистав, концертів та інших імпрес. Сміємо твердити, що постійне диспонування виставовою залом створило б також умовини для існування сталого професійного театру. Належало б рівнож подбати про бібліотеку з читальнею і передбачити зал для едукативних цілей. Не можна поминути рівнож розширеної й товаришньої сторони життя, як гри й забави. Не заперечимо можливості примістити в Народний Дім культурно і естетично улагоджений ресторан чи каварно. Доцільно було б залепити приміщення на доміньки й канцелярії для товаришів і організацій, що знаходяться на терені Нью-Йорку. Зосередження українських установ в одному будинку облегчить їх взаємну співпрацю і контакт з громадянством.

Одним з найважливіших завдань українського народу в Нью-Йорку є зосередження українських установ в одному будинку облегчить їх взаємну співпрацю і контакт з громадянством.

РОЗШУКИ

ОЛЕКСАНДЕР БУРЛАК пошукує свого сина, Семена (Петра) Бурлака, який 18. 3. 45. р. був у Німеччині. Прошу з'ясувати на таку адресу: '105-10 Princeton St., Jamaica, N. Y.

Простіше закордонні часописи о передрук.

Хто знає про адресу п. **ПАВЛА МИСЬКОВА** прошу всіх, еwentуально його самого з'ясувати в дуже важній справі до:

п. **КОРНЕЛІЙ ДУДИК**
48 Milton Ave., Amsterdam, N. Y.

Хто знає, де перебуває про суддю **БОГДАНА КУПЧИНСЬКОГО**, який перебуває останню в Стриво, а відтак на еміграції в Саксонії, wraz з дружиною і двома шваграми, зволіть ласкаво написати до **ОЛЬГИ КУПЧИНСЬКОЇ**, 11 Northampton Rd., Amsterdam, N. Y. Заграничні часописи прошу о передрук.

Пошукую **СТЕФАНА МУШИНСЬКОГО** з с. Корчина, котрий виїхав до Америки перед першою війною. Хто знає про нього, прошу написати на адресу:
DMYTRO MUSYK
з с. Синевидська Вижинського 12428 Klinger St., Detroit 12, Mich.

п. **МАРІО ГАННУ ДУТКО**, зам. **ШЦІГОРА**, з с. Нувочево, **МАРІО МАТРОПАЙЛО** і знайомих з с. Голень, пов. Калущ, прошу відгукнутися на адресу:

MARIA MOROZ
614 Spruce St., New Castle, Pa.

Пошукую брата **РОМАНА ЗАХАРЯСЯВІЧА**, який до капітуляції Німеччини працював в молочарні в Oberfroeschau, Kr. Znaim, Nieder-Donau, Oesterreich. Голоситесь прошу на адресу: **Włodymir Zacharyaszewycz**, 1248 North Artesian Ave., Chicago 22, Illinois, U.S.A. Заграничні часописи прошу о передрук.

МИХАЙЛА ВІЛЕЩЬКОГО, с. Василя і Катерини Колешинок, з села Деревна, пов. Жовківка, Галичина, пошукує тета **Марія Федик**, з дому Колешинок. Вистку подати на адресу: **Mr. Peter Fedyk**, 150 N. 10th Street, Brooklyn 11, N. Y.

ІНТЕРЕСНЕ ДЛЯ МУЖЧИН

Молодечкам радощів бракує частіше за чоловікам. Вечером їм в силі або нервовим. У деяких випадках завважало, що недостатчність чоловічих або вистачальних вітамінів в щоденних справах була причиною недостатчності енергії або бадьорості. Це було причиною, що чоловіки не мали радощів, якіми вони з природи мали відтворювати.

Важливими є звідомлення від таких, що зазнали незвичайного добродійства від нової вітамінової пігулки, званої TRI-X. Ця пігулка, як проведено, містить в собі мінімальну щоденну вимогу важливої вітамінової енергії для кожної дорослої людини. Багато людей є просто здивованими, як оця сполука вітамінів став в пригоді природі при втворюванні нової енергії в життєздатності.

За окремою умовою читачі цієї газети можуть набути TRI-X, коли виступлять оці повідомлення до **OREGON DRUG PRODUCTS, Dept. 91, Box 762, Peekskill, N. Y.** Звідти пігулки їм везуть поштою за \$3.50 відсортованою поштою. Не треба додати грошей — заплатити просто листовою при дорученні.

ВЕЛИКА НОВИНА ДЛЯ ХВОРИХ НА РЕВМАТИЗМ І АРТРАТИС

Ці недуги можна тепер вилікувати.

Численні відгуки доказують, що болі, викликані ревматизмом, артритом, напучками суглобам, сцинтилою і невритом, можуть бути швидко вгамовані новим ліком КО-НАЛ (CO-NAL). Тисячі хворих, що почували себе безнадійно, тепер радісно розголушуют, що вони вперше відчули справжнє полегшення. Багато з них кажуть, що їх біль утих уже після першої дози цього помітного ліку.

Якщо ви терпите від цих болів, подбайте про КО-НАЛ. Можете дістати його за спеціальною ціною, коли надішлете до повідомлення до **OREGON DRUG PRODUCTS, Dept. 91, Box 762, Peekskill, N. Y.** Звідти прийшуть вам дві тридцятиропні пакети за \$5, отже, за зниклою в один долар від звичайної ціни. Не посилайте грошей, а заплатити листовою при врученні ліку. Та поспішайте швидше, бо запас обмежений.

Имя _____
Адреса _____
Місто _____

Український пасичник дістає першу премію.

Як щороку, так і тепершнього, відбулася в Дітроїтській стейт-става („Стейт Фер“) фермерських виробів, статку й худоби. Таку виставу відвідує не тільки звичайна публіка, але й стейт-ва влада та інші урядовці, а між ними і стейт-воу губернатор. У цюгорній виставці, як і в двох попередніх роках, взяв участь у виставці наш, зведений уже з пресових звідомень, український пасичник **Созонт Везенко**, що живе в Рачестер, Міш. Крім нього був ще син його **Олександр** са-

вправи Народного Дому повинно бути наглядання над тим, щоб все, що відбувається на його терені, було поставлене на належному рівні і викликало пошану для українства не тільки серед чужинців, але також — і то передовсім — серед українців самих, бо пошана до рідного є першою запорукою перед ви-народженням.

Здійснення плянів про Народний Дім, — що відповідає би потребам українців Нью-Йорку, не обійдеться без поважних зусиль, впертої й пляновитої праці в передовсім морально-го й матеріального попєртя зі сторони громадянства, лежить одначе зовсім в границях можливостей. — Простий рахунок доказує, що відповідно організованому Народний Дім зможе під оглядом фінансовим самостійно удержуватися. Возьмим лишень під увагу суми, які видаються річно на оплачення залу для концертів, академії, з'їздів, забав і т. д. Немалі суми йдуть також у нашу ризку як рент за доміньки різних наших організацій. Навести можна б ще цілий ряд інших способів для збільшення доходів Нар. Дому.

Точніше об'язовлення з плянами й деталізації акції для придбання Народного Дому лежить безперечно

в інтересі усіх українських організацій і усього українського громадянства Нью-Йорку. Тому з радістю треба прийняти виступ, що Комітет для Придбання Українського Народного Дому в Нью-Йорку задумує скликати вквортці ширшу нараду в якій повинні взяти якнайчисленнішу участь українські громадяни міста Нью-Йорку.

Р. Ткач.

З приводу концерту **Зої Полевської** в Карнегі Голл

Дня 16 грудня ц. р. виступить в Карнегі Голл перед публікою Нью-Йорку відомо українська виолончелистка — **Зої Полевська**. Цей концерт влаштовується заходом Комітету Українсько-Американських організацій Нью-Йорку та Метрополітаної Округу. Ліги Американсько-Української Молоді і Співки Української Молоді Америки (СМА).

Беручи до уваги загально несприятливі обставини для українського музичного мистецтва закордонно, треба вважати цей концерт великим осягом нашої культури. Це ж одна з цілей нашого мистецтва — провратити у світ, принести розголос і славу українському імені, завдяки своє гідне місце в мистецькій сфері всесвіту.

Ми можемо бути горді з того, що наша землячка, яка завжди в нас кожному місці і в палестині патріотки підкреслює свою солідарність із

Український пасичник дістає першу премію.

в інтересі усіх українських організацій і усього українського громадянства Нью-Йорку. Тому з радістю треба прийняти виступ, що Комітет для Придбання Українського Народного Дому в Нью-Йорку задумує скликати вквортці ширшу нараду в якій повинні взяти якнайчисленнішу участь українські громадяни міста Нью-Йорку.

Р. Ткач.

З приводу концерту **Зої Полевської** в Карнегі Голл

Дня 16 грудня ц. р. виступить в Карнегі Голл перед публікою Нью-Йорку відомо українська виолончелистка — **Зої Полевська**. Цей концерт влаштовується заходом Комітету Українсько-Американських організацій Нью-Йорку та Метрополітаної Округу. Ліги Американсько-Української Молоді і Співки Української Молоді Америки (СМА).

Беручи до уваги загально несприятливі обставини для українського музичного мистецтва закордонно, треба вважати цей концерт великим осягом нашої культури. Це ж одна з цілей нашого мистецтва — провратити у світ, принести розголос і славу українському імені, завдяки своє гідне місце в мистецькій сфері всесвіту.

Ми можемо бути горді з того, що наша землячка, яка завжди в нас кожному місці і в палестині патріотки підкреслює свою солідарність із

в інтересі усіх українських організацій і усього українського громадянства Нью-Йорку. Тому з радістю треба прийняти виступ, що Комітет для Придбання Українського Народного Дому в Нью-Йорку задумує скликати вквортці ширшу нараду в якій повинні взяти якнайчисленнішу участь українські громадяни міста Нью-Йорку.

Р. Ткач.

З приводу концерту **Зої Полевської** в Карнегі Голл

Дня 16 грудня ц. р. виступить в Карнегі Голл перед публікою Нью-Йорку відомо українська виолончелистка — **Зої Полевська**. Цей концерт влаштовується заходом Комітету Українсько-Американських організацій Нью-Йорку та Метрополітаної Округу. Ліги Американсько-Української Молоді і Співки Української Молоді Америки (СМА).

Беручи до уваги загально несприятливі обставини для українського музичного мистецтва закордонно, треба вважати цей концерт великим осягом нашої культури. Це ж одна з цілей нашого мистецтва — провратити у світ, принести розголос і славу українському імені, завдяки своє гідне місце в мистецькій сфері всесвіту.

Ми можемо бути горді з того, що наша землячка, яка завжди в нас кожному місці і в палестині патріотки підкреслює свою солідарність із

„БАЙКАР“

Глібів, Гребінка, Манило... Як це велично звучить! Слава про мене б гриміла — Тільки народ щось мовчить... „Запоріжжя сміється“ (стор. 29).

„ЗАПОРІЖЖЯ СМІЄТЬСЯ“

(Гуморески, поезії, епіграми, пародії)

Ще колись Колеридж сказав: „В епіграмі, як у бджолі, повинно бути три елементи: жало, мед і малий розмір“. Переважна більшість творів **Івана Манила** відповідають цим вимогам. Замовлення і гроші надсилайте на адресу автора:

ІВАН МАНИЛО
P. O. Box 3576
Philadelphia 22, Pa., U.S.A.

В нього можна замовити й інші цінні видання: „Юність Василя Шеремети“ — роман У. Самчука, „Муза“ — оповідання В. Чаплена, „Правдоносці“ — поезії Я. Славутича, „Спрага“ — поезії Я. Славутича, „Січ і відсіч“ — байки І. Манила, „Колодий сміх“ — байки І. Манила, „Постріли з пера“ — гуморески І. Манила, „Апостолі“ — поезії В. Варки, „Крилата жінка“ — оповідання О. Раяна, „Українсь-франц. словник“ Т. Науменка, „Недотріляні“ — спогади С. Підгайного, „Посидни з дияволом“ — повість Ол. Гай-Головка, „День гніву“ — повість Ю. Косача, „Віля машини“ — оповідання В. Виниченка, „Вибрані байки та притчі“ — збірка творів П. Гулака — Артемовського, Л. Ворониківського, Е. Гребінки, Л. Глібова, Ів. Франка, В. Гринченка, В. Самійленка, С. Пилипенка та Ів. Манила.

Хто надішле на вищезгадані книжки невелику суму грошей або хоч одного долара чи англійського фунта, той одержить безплатно такі твори: „Генерал“ — комедія-сатира І. Вагряного, „Полум'я земля“ — вірші П. Карпенка-Кринич.

Також приймається замовлення і гроші на видання книги „БАЙКАР“ **Івана Манила**. Книга буде добре видана і матиме понад 100 оригінальних байок. — замовлення виконуються негайно!

Имя _____
Адреса _____
Місто _____

мільйонами нашої нації, з її ідеалами свободи й волі до незалежного, творчого життя, зуміла найти для свого високоорієнтованого мистецтва ентузіастичну оцінку чужинців. Виростаючи на майстра в країні такої високої музичної культури як Італія — **Зої Полевська** й за океаном, в Америці, захопила місцеву громадськість своїм талантом, своєю майстерністю. І не лише українську. Американська критика, не щедра на похвали молодим мистцям вже не раз мала нагоду відзначити виступи **Зої Полевської** як видатні мистецькі події.

Концерт **Зої Полевської** у Карнегі Голл дасть змогу музичним кругам Нью-Йорку познайомитися з молодим майстром в повному розгорті її таланту. Речі, виконані в глибоко продуману програму концерту, свідчать про стиль мистця і його високий технічний рівень. П. С. Вах, Шопен, Дворжак, Равель, Фрескобалди, Альфредо Казелла — творці, що з їх творами живе й зростає наш мистець. Додаючи до програми й композиції українського автора — „Українську балладу“ **Левка Редзького** — **Зої Полевська** надає своїм концертним значенням національного виступу, знайомиючи чужинську публіку з осягами сучасної української музики.

Ми, в масі українських виходців в Америці, засвідчуємо наш патріотичний захват і співдружну політичною акцією. Українські ж мистці — не раз серед дуже невільних обставин, в самоті й злани на самих себе — творять дло, що його вага для нашого майбутнього неозціненна. До тих мистців належить і виолончелистка **Зої Полевська**. Ми впевнені в тому, що її концерт належатиме до тих світських подій, які нас бадьорять, сповнюють гордістю з того великого походу, яким нестримно іде культура нашого народу в майбутнє.

Г.

ОДНА АВТОМАТИНА НА П'ЯТЬОХ КАНАДЦІВ

Рестрація всього роду автомашин в Канаді у 1950 р. виказала збільшення кількості автомашин на 13,5% в порівнянні з попереднім роком. Іншими словами: у 1950 р. зареєстровано рекордне число автомашин у Канаді — 2,600,269, тоді як у 1949 р. їх було 2,290,628.

Статистичні дані Домініального Статистичного Бюро за 1951 р. можна буде мати шойно за кілька місяців, але на основі даних із 1950 р. можемо передбачити, що кількість автомашин у цьому році зростає на багато тисяч.

Від 1949 р. число зареєстрованих автомашин майже подвоїлося і сьогодні перевищило 5 мільйонів.

БЕЗПЛАТНА МЕДИЧНА ОПІКА ДЛЯ ПЕНСІОНОВАНИХ В ОНТАРІО

На основі нового закону про пенсії, около 38,700 мешканців Онтаріо у віці 65-70 років будуть вправі спромозити одержувати безплатну медичну опіку.

Хоча 40-долларові пенсії для старих людей є виплачувані і провінційним і федеральним урядами, то кошти забезпечення пенсіонів медичною опікою разом з коштами адміністрації припадають тільки на провінцію.

Обраховують, що около 40,000 людей в Онтаріо будуть управлені до допомоги для старих осіб у віці 65-70 років. Ця сама медична опіка, що її тепер одержують за посередництвом Сигаретської Медичної Асоціації пенсіонеровані у віці понад 70 років, буде поширена на групу пенсіонерованих у віці 65-70.

Ця медична опіка дозволяє на лікування пацієнта дозволяє вибрати лікарем в його домі або в приватній лікарні, а не в госпіталі, але не обіймає лікування в шпиталі, кірургії, користування медичними приладами, медичну допомогу чи домашню опіку, у висліді порозуміння між провінційним урядом і Онтарійською Медичною Асоціацією медичну опіку поширено на загально число 142,000 осіб в Онтаріо, з яких 95,000 належать до категорії пенсіонерованих.

Ця медична опіка дозволяє на лікування пацієнта дозволяє вибрати лікарем в його домі або в приватній лікарні, а не в госпіталі, але не обіймає лікування в шпиталі, кірургії, користування медичними приладами, медичну допомогу чи домашню опіку, у висліді порозуміння між провінційним урядом і Онтарійською Медичною Асоціацією медичну опіку поширено на загально число 142,000 осіб в Онтаріо, з яких 95,000 належать до категорії пенсіонерованих.

Ця медична опіка дозволяє на лікування пацієнта дозволяє вибрати лікарем в його домі або в приватній лікарні, а не в госпіталі, але не обіймає лікування в шпиталі, кірургії, користування медичними приладами, медичну допомогу чи домашню опіку, у висліді порозуміння між провінційним урядом і Онтарійською Медичною Асоціацією медичну опіку поширено на загально число 142,000 осіб в Онтаріо, з яких 95,000 належать до категорії пенсіонерованих.

ТУРБУЄ ВАС ВАШЕ ВОЛОССЯ?

Якщо ви стурбовані тим, що ваше волосся занадто випадає або втрається на кімчатках через несприятливі сушість, ви зрадієте, як доведеться від людей, що колись хворіли на випадання волосся на голові. Вони врятували себе від цієї недуги живанням нового ліку, що зветься **ТРАЙСАН (Trysan)**.

Доходить відомості, що ці й інші турботи з волоссям, які бувають від сверблячки, малого лишаю тощо, припинилися завдяки правильному живанню цього чудового ліку.

Не зволікайте, як поки погіршає стан вашого волосся, а зараз же живайте **ТРАЙСАНУ**. Ми маємо його тепер в обмеженій кількості. Ви зможете дістати його за спеціальною ціною, коли надішлете поштою повідомлення до **Трысан С. О. Box 226, Dept. 201, Peekskill, N. Y.** Звідти виступлять вам дві тридцятиропні пакети за \$5, тобто із зниклою \$1 від звичайної ціни. Коли пошлите повідомлення (C.O.D.), тоді додати ще поштовою доставу.

Имя _____
Адреса _____
Місто _____

Имя _____
Адреса _____
Місто _____

УКРАЇНСЬКЕ ПЕРЕВОЗОВЕ БЮРО

В. Е. БОГАЧЕВСЬКИЙ
335 EAST 6th STREET, NEW YORK 3, N. Y. — TEL. OR. 3-2484

ріні пенсіонерованих у віці понад 70 років або сліпих, 20,000 до категорії управлених до материнської допомоги і 23,000 осіб на допомоговому фонді.

У ВАС БЕЗСОНЫ?

Мляні нерви, що це вимивають належно трійливіх відходів з крові, можуть бути причиною ваших недомоган: нервовість, безсоння, біль голови, в крижах, у ногах та запаморочення.

Вагато людей, що хворіли на ці недуги, відчули тепер велике полегшення від нового ліку, що зветься **ВУ-КА-ЛО МІЦАНІНА** (Vucal-o Compound). Цей лік, що складається з витягів з б'яток дубоч рослинних ліків, спроможний поможти виділити відходи, що забивають з тіла шкідливі залишки.

На спеціальні замовлення читачі цієї газети можуть дістати цей лік за зникнутою ціною. Пошліть тільки цей відрізок до **OREGON DRUG PRODUCTS, Box 762, Dept 200, Peekskill, N. Y.** Звідти виступлять вам дві тридцятиропні пакети тільки за \$5, отже із зниклою \$1. Не посилайте грошей, заплатити просто листовою при врученні.

Имя _____
Адреса _____
Місто _____

ПЕРЕВІЗ ПАСАЖИРІВ, ПАКУНКІВ І РЕЧЕЙ У МІСТО, ПОЗА МІСТОМ

Голоситесь: 6-10 рази і 6-10 веч. Телефон: CY. 8-7879

M. SHULGIN TRANSPORTATION
2066 Anthony Ave., N. Y. 57, N. Y.

3. БЕРЕЗОВСКИ

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК УПРАВІТЕЛЬ **BERRY FUNERAL HOME, Inc.**

525 East 8th Street, New York 9, N. Y. Phone ALgonquin 4-5746

Дні нові в модерній колоритній мистецтві обслуговування.

Першорядна обслуговування в усіх похоронах без різниці матеріального стану.

ІВАН БРОЩАК, нотар.

ІВАН БУНКО

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК середня похоронна ціна \$150 ціна обслуговування і НАЙКРАЩА

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY
Dignified funerals as low as \$150
Telephone: GRamercy 7-7061

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК Заміщує похоронні в БРОНКС, БРООКЛІН, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ

Контрольована температура. Модерна кладовня до ужитку даром.

PETER JAREMA
129 EAST 7th STREET, NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2508

УВАГА! — ГРОМАДЯНИ!

DUNLEY HAT SHOP
14 SAINT MARKS PLACE
NEW YORK, N. Y.

ФІЛЬЦОВІ КАПЕЛЮХИ в найновіших фасонах. У нас купити капелюхи приємніше до перебірки. Дальше пригадуємо, що маємо відділ **МУЖСЬКОЇ ГАЛІНТЕРІ** а саме:

першої якості сорочки, спортивні сорочки, піджаки, знаної марки: „Jayson“ і „Fruit of the Loom“.

ПРОСИМО ЗАЙТИ І ПЕРЕКОНАТИСЯ ПРО ВИСОКУ ЯКІСТЬ МАТЕРІАЛЬНУ ТА НИЗЬКУ ФАБРИЧНУ ЦІНУ!

Говоримо по українськи.
Служайте наші оголошення по радіо-пробранню п. Мельника кожної неділі між 7-8 год. рано на хвилі 1480. (станція WJOM). ОТВЕРНЕНО ЩОДЕННО ДО 8-30 веч., в П'ЯТНИЦІ І СУББОТИ ДО 10:00.

DUNLEY HAT SHOP
14 SAINT MARK'S PLACE, NEW YORK CITY
між 2-ого а 3-ого Езепю.

ТАРЗАН, Ч. 2701. В обіймах смерті

Тимчасом Тарзан, повертаючися до табору з убитим тілом оленя бара, почув знаний йому запах.

Коли він зближався до табору, запах мангані ставав сильніший і він перелетів понад долишню терасу з блискавичною швидкістю.

„Тату, стріляйте!“ — зарешила Гелен. — „Але ж я не можу, бо боюся застріляти Д'Арнота!“ — відповів Варрик.